

Valtuustoaloite 16.12.2021: Heikki Häyrynen, Nivalan Liikuntakeskus Oy:n osakkeet

Khall 17.01.2022 § 13

Ennakkovaikutusten arviointi laadittu: Kyllä [ ] Ei [x]

Liite: Valtuustoloite 16.12.2021, Heikki Häyrynen

Valmistelija

Hallintojohtaja p. 040 344 7201

Heikki Häyrynen on jättänyt valtuustoaloitteen 16.12.2021, jossa hän esittää, että Nivalan kaupunki ns. alaskirjaa ja mitätöi kirjanpitolain mukaisesti taseissaan olevan konserniyhtiö Nivalan Liikuntakeskus Oy:stä omistamansa osakkeet, hankintahinnaltaan 5 479 449,83 € sekä kirjaa alaskirjauksen vaikutuksen vuoden 2021 tuloslaskelmaansa.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Karikumpu Päivi

Päätösesitys

Kaupunginhallitus merkitsee aloitteen tietoon saaduksi ja antaa sen edelleen talousjohtajan käsiteltäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

OTE:

Heikki Häyrynen, talousjohtaja

Khall 03.11.2022 § 401

879/00.01.02.01/2021

Ennakkovaikutusten arviointi laadittu: Kyllä [ ] Ei [x]

Liite: Valtuustoloite 16.12.2021, Heikki Häyrynen

Valmistelija

Talousjohtaja p. 040 344 7206

Heikki Häyrynen on jättänyt valtuustoaloitteen 16.12.2021, jossa hän esittää, että Nivalan kaupunki ns. alaskirjaa ja mitätöi kirjanpitolain mukaisesti taseissaan olevan konserniyhtiö Nivalan Liikuntakeskus Oy:stä omistamansa osakkeet, hankintahinnaltaan 5 479 449,83 € sekä kirjaa alaskirjauksen vaikutuksen vuoden 2021 tuloslaskelmaansa.

Perusteluna Häyrynen esittää, että osakkeiden matemaattinen tuottoarvo on vuositasolla negatiivinen. Toisena perusteluna on, että kaupungin pysyviin vastaaviin kirjattujen osakkeiden arvo on katteeton. Samoin katteeton on ovastaavien omaan pääomaan kirjattu vastaavan suuruinen edellisen tilikausien ylijäämä.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaos on lausunut 30.10.2012 (lausunto 106) kaupungin tytäryhtiöön tekemien pääomasijoitusten arvostuksesta seuraavasti: Arvioitaessa kunnan toimialasijoittamiseen kuuluvien tytäryhteisöosakkeiden tai -osuuksien tasearvoa ja mahdollista arvonalennuksen tarvetta voidaan pääomasijoituksen käyvän arvon perusteena käyttää tytäryhteisön nettotuottojen tuottoarvoa, nettovarallisuusosuuden todennäköistä luovutusarvoa tai tytäryhteisön tuottamien palvelujen käyttöarvoa kunnan palvelutuotannossa, taikka muuta luotettavaa arviointiperustetta.

Jos pääomasijoituksen tasearvo on alempi kuin yksikin edellä mainituista arvoista, voidaan tasearvon katsoa täyttävän hyvän kirjanpitotavan aktivointiedellytykset.

Kaupungin omistaman halliyhtiön osakkeiden arvostus tasessa ei ole yksiselitteinen asia. Yhtiö ei ole voittoa tavoitteleva, vaan sen rahoitus perustuu suurelta osin kaupungin vuosittain osoittamiin määrärahoihin Halliyhtiön keskeinen tavoite on toimia määrärahojen puitteissa. Yhtiön taseessa on kiinteää omaisuutta, jolla on tasearvo. Tilinpäätöksessä 2021 yhtiön taseen varallisuus ylitti velat 3 Meur. Monitoimihallin rahoittaminen oman pääoman ehtoisena parantaa nettovarallisuutta edelleen.

Nivalan tapa järjestää liikuntapalvelut tytäryhtiön toimesta on näin pienelle kaupungille poikkeuksellinen. Tästä syystä myös osakkeiden oikea tasearvo on vaikeasti arvioitava kysymys. Alaskirjausta joiltain osin voidaan varmasti perustella kirjanpidon teorialla, kuten valtuutettu tuo esille. Toisaalta käyttöarvon kautta löydetään myös perustelut miksi alaskirjausta ei tässä tapauksessa ole tarpeen tehdä.

Valtuutettu on aiemmissa samaa asiaa käsitelleissä aloitteissaan perustellut näkemystään mm. sillä, että yhtiön taseen oma pääoma muodostuu lähes yksinomaan kaupungin tekemistä pääomituksista. Valtuutettu on tehnyt aivan oikean havainnon, että yhtiön tase muodostuu kaupungin sijoituksista. Kaupunki myös pitää yllä omistamiensa osakkeiden tasearvoa pumppaamalla vuosittain rahaa yhtiöön käyttötaloustukena ja palvelusopimusten laskutuksen kautta.

Pääomistajan tekemä pääomitus on laillinen keino parantaa tytäryhtiön omavaraisuutta. Tilintarkastajat ovat tietoisia yhtiön tulonmuodostuksesta, mutta eivät ole edellyttäneet alaskirjausta.

Hallien käyttöarvo lienee kuntajaoksen esittämistä arviointikriteereistä käyttökelpoisin. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden on tutkimuksissa todettu olevan merkittävin

vetovoimatekijä. Palvelut rahoitetaan verorahoituksella ja niiden tarkoitus on tuottaa kuntalaiselle aitoa lisäarvoa mielekkään vapaa-ajan ja mielen ja kehon hyvinvoinnin kautta

Vastineeksi kaupungin rahoille yhtiö huolehtii myös palvelusopimuksin mm. ulkoliikunta-alueiden ylläpidosta ja tuottaa kaupungin yksiköille niiden tarvitsemia liikuntapalveluita. Ellei tätä toimintaa hoidettaisi yhtiössä, kaupungilla pitäisi olla oma resursointi varattuna.

Käytännössä liikuntapalveluiden organisoimisesta ei kannattane tehdä kirjanpidollista ongelmaa, vaan veronmaksajien edun mukaista on huolehtia siitä, että järjestämistapa on tehokas ja toimiva, sekä hallinnollisesti että kustannusten osalta.

Mikäli yhtiöittäminen ei katsota olevan paras tapa ylläpitää palveluita, on kaupungin päätöksenteossa tarkoituksenmukaista keskustella siitä, miten palvelut jatkossa järjestetään. Kirjanpidon ratkaisut tulee silloin tarkastella osana käytännön toimenpiteiden harkintaa.

Valmistelijan ehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee aloitteen käsitellyksi ja toteaa, että aloitteesta on keskusteltu tilintarkastajien kanssa. Tilintarkastajat eivät edellyttäneet esitettyä toimenpidettä vuoden 2021 tilinpäätökseen.

Esittelijä

Hallintojohtaja Hankonen Liisa

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä valmistelijan ehdotuksen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merk.

Tämä pykälä käsiteltiin § 391 jälkeen. Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti, että talousjohtajalla on asiantuntijana puhe- ja läsnäolo-oikeus tämän pykälän esittelyn aikana. Talousjohtaja Ulla Alin oli paikalla esittelyn aikana klo 19:30-19:33.

OTE:

Aloitteen jättänyt, talousjohtaja